

SUNUŞ

Ekonomik faaliyetlerde etkinliğin sağlanmasında, karar alıcılara sistemli ve düzenli bilgi akışının önemine inanan Merkez Bankası, bünyesinde 1990 yılından itibaren Bilanço Merkezi çalışmaları yürütmektedir.

Bilanço Merkezi faaliyetleri kapsamında, reel sektörde faaliyet gösteren firmalardan temin edilen mali tablo ve kimlik bilgileri, NACE Revize 1.1 sınıflandırması esas alınarak sektör düzeyinde toplulaştırılmakta ve analiz edilmektedir.

Üçer yıllık dönemler itibarıyla hazırlanan sektör mali tabloları, oranları ve oranlara ilişkin kartiller ile bu verilerden yararlanılarak yapılan sektör analizleri, 1992 yılından bu yana, "Sektör Bilançoları" adlı yayında ilgililerin kullanımına sunulmaktadır.

Bankamız internet sayfasının Süreli Yayınlar / Sektör Bilançoları sayfasında yer alan "Sektör Bilançoları" yayınlarının CD-ROM olarak da basımı yapılmaktadır. Ayrıca, çalışmanın ana ve alt sektörler itibarıyla sonuçlarının yer aldığı iki ciltlik Sektör Bilançoları kitapları ile Kartiller (Standart Oranlar) kitabının ilgilenen kişi ve kuruluşlar için basımı sürdürülmektedir.

1992 yılında yayımlanan ilk "Sektör Bilançoları" 10 ana sektör ve 5 alt sektör bazında 3000 firmanın verileri kullanılarak hazırlanmış iken, önceki yıl çalışmamızda 7249 firmanın verilerinden yararlanılmıştır. 2006-2008 dönemini kapsayan bu yılki çalışmamızda ise, 7352 firmanın verileri değerlendirilmiştir. Bu yılki çalışma

sonuçlarımızı içeren iki ciltlik "Sektör Bilançoları" kitaplarında 13 ana sektör ve 26 alt sektöre ilişkin mali tablo ve sektör kimlik bilgileri yer almıştır. Bu yayınımdaki tüm sektörler için hazırlanan sektör kimliği tablolarında, sektördeki firmaların sayısı, hukuki durumu ve kullandıkları banka kredileri ile birlikte ölçek aralıkları itibarıyla sektör göstergelerine de yer verilmektedir.

Firma sayısında yıllar itibarıyla sağlanan artışlar daha ayrıntılı alt sektör ve ölçek grupları ayırımında analizlere olanak sağlamış, internette ve CD-ROM yayınlarımızda, ölçekler itibarıyla hazırlanan mali tablolara da yer verilmiştir.

Ölçek aralıklarının belirlenmesinde, Avrupa Birliği Komisyonu Ekonomik ve Mali İşler Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan BACH (The Bank of Harmonized Data on Company Accounts) Veri Bankası tarafından benimsenen net satış ve Avrupa Birliği tarafından kullanılan aktif büyüklüğü kriterleri esas alınmıştır. Net satışları yıllar itibarıyla hareketlilik gösteren inşaat sektörü ile holdinglerin ağırlıklı olduğu gayrimenkul kiralama ve işletim hizmetleri sektörlerinde aktif kriterine, diğer sektörlerde net satış kriterine göre değerlendirme yapılmıştır.

Net satış kriterinde; 2008 yılında net satışları 10 milyon Euro'nun altında olan firmalar küçük ölçekte, 10 milyon Euro ile 50 milyon Euro arasında olanlar orta ölçekte, 50 milyon Euro'nun üzerinde olanlar ise büyük ölçekte yer almaktadır. Net satış

kriterine göre ölçek aralıklarının TL değerinin hesaplanmasında 2008 yılı Euro alış kuru ortalaması (1.8958 TL) kullanılmıştır.

Aktif büyüklüğü kriterine göre incelenen sektörlerde ise; 2008 yılı aktif toplamı 10 milyon Euro'dan az olan firmalar küçük ölçek, 10 milyon Euro ile 43 milyon Euro arasında olan firmalar orta ölçek, 43 milyon Euro'dan büyük olan firmalar ise büyük ölçek grubunda sınıflandırılmıştır. Aktif büyüklüğü kriterine göre ölçek aralıklarının TL değerinin hesaplanmasında 2008 yıl sonu Euro alış kuru (2.1408 TL) kullanılmıştır.

Bu çalışma incelenirken;

- Veri olarak kullanılan mali tabloların denetlenmemiş olması dolayısıyla, firma beyanlarının tüm bilgiler için doğru kabul edildiği,
- Sektör Bilançolarının oluşturulmasında, firma bilançolarının sadece birleştirildiği, teknik anlamda konsolide edilmediği, bu nedenle iştirakler ve karşılıklı borç-alacak ilişkilerini gösteren hesaplarda çift sayım olabileceği,
- Değerlendirmeye alınan firmalar içindeki kamu kuruluşlarının bulunduğu sektörlerin analiz sonuçlarını etkilemeleri halinde, söz konusu

sektörlerde kamu kuruluşları ve özel firmalar için ayrı mali tablolar düzenlendiği,

- Stok devir hızının, ortalama stok rakamları kullanılarak hesaplanması nedeniyle, üç yıllık inceleme döneminin başlangıç yılında sektör oranı için hesaplanmadığı,

- Şahıs firmalarında, işletmelerden çekilen ve ilave edilen değerlerin öz kaynaklara dahil edildiği

hususları göz önünde tutulmalıdır.

Çalışmaya katılan firmalardan talep edenler için, temel göstergeler itibarıyla sıralamadaki yerleri, faaliyette buldukları sektörle karşılaştırmalı yapısal analiz ve oranlarına ilişkin bilgileri kapsayan "Firma Kişisel Dosyası", önceki yıllarda olduğu gibi, ayrıca ücretsiz olarak hazırlanıp gizlilik esasına uyularak firma yetkililerine ulaştırılacaktır.

Bilanço Merkezi çalışmalarına bugüne kadar sağlanan katkılara, görüş ve önerilere teşekkür ederiz.

İSTATİSTİK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ